

Julij. Pontificat' nostri Anno. xij. Et aut tam utiles tamq[ue]
necessarie preces huiusmodi locū exauditiōis votiue facili' et
vberius multiplicatis intercessoribus obtineant apud deū di-
scretionē vestrā monem' / hortamur et rogam' attēte vobis in
remissionē peccaminū / nihilomin' iniūgētes quaten' p[re]sentā
in eisdē litteris p[ro] vos et fratres eiusdē ordinis in vestris sermo-
nibus / tā in ecclesijs et locis vestris q̄ alibi vbi vos vel ipos p[ro]
ponere p[ro]gerit verbū dei eis nihilomin' expositis vt meli' in-
telligātur ab oibus in vulgari sollēniter publicātes / oratiōes
easde in missis quas vos et eosdē fratres celebrare cōtinget de
cetero circūstantib' clero et ipso deuoteq[ue] similiter orantib' sic
solerter et fideliter iuxta p[re]dictarū litterarū continētiā faciatis /
q̄ vos et ipsi p[re]dictā indulgentiā valeatis cōsequi / et alia retri-
butionis eterne p[re]mia p[ro]mereri. Datū Auinionē. kl. Julij. Pon-
tificatus nostri Anno. xij.

Tabula sup bulla reformationis dñi Be- nedicti pape. xij.

- C**a. primū. Excellens cōmendatio ordinis cisterciē / maxime
quantū ad vitā contēplatiuam.
- C**a. secundū. Q̄ quilibet cōuent' ordinis habeat p[ro]priū sigillū
- C**a. tertiu. De forma iuramēti p[ro] quēlibet abbatē p[ro]uisq[ue] admi-
nistratiōni se imisceat ad sancta dei euāgelia p[re]standi.
- C**a. quartū. De mō alienādi res imobiles / v[el] iura aut diminu-
endi p[er]sones / vel census / et vendēdi arbores siluarū ceduarū.
- C**a. quintū. Q̄ pecunia rei vendite nō cōuertatur ad aliquos
vsus / nisi ad acquisitionē vel debitorū solutionem / et quō sub
quattuor seraturis seruari debet.
- C**a. sextū. De cōcessionib' et locationibus iurū et redditū nō
faciendis vltra quinquēniū.
- C**a. septimū. Quō possessiones parue et steriles possunt dari
sub annuo censu pecuniario.
- C**a. octauū. De forma p[ro] quā mutui cōtrahi / et nō cōtrahi p[ro]t[er]

21.
et quod abbas in remotis agens non potest accipere in mutuū ultra centū libras turoſi.

Ca. nonū. Quod in sigillo abbatis debet esse nomē propriū/ et in contractibus cum consensu conuentus factis apponant sigilla abbatis et conuentus.

Ca. decimū. De iuramento officiariorū monasteriorū quod inter cetera iurant/ quod de receptis et expensis fidelem computū faciant.

Ca. undecimū. Quod in quolibet monasterio constituantur duo bursarii qui omnes pecunias undecimque venientes recipiant/ et ad mandatū abbatis ceteris officialibus ministrant et fidelem rationē de omnibus reddant.

Ca. duodecimū. Quod abbates de receptis et expensarum rationē reddere debent senioribus/ et in regressu de via reddant bursariis computationes et restas pecuniarum/ sed clausula ista postmodū per dñm Clementē papā. v. fuit reuocata.

Ca. decimūtertium. De visitationibus in ordine faciendis solū per abbates/ vel per monachos qui caueant recipere munera suspecta/ et de eorum societate.

Ca. decimūquartū. Quod se habere debeant abbates et monachi ac eorum familie in monasteriis per que transiunt ubi sunt hospites/ tam eundo ad dictas visitationes/ quā ad generale capitulū et aliter/ et de numero euectionū abbatum.

Ca. decimūquintū. Quod abbates non venientes ad generale capitulū/ et non habentes impedimentū legitimū/ seu licentiā teneantur soluere duplicē expensarū quas facerent veniendo et redeundo/ abbates vero habentes impedimentū legitimū/ vel licentiā tenent mittē procuratorem quod debet iurare excusationes esse veras.

Ca. decimūsextū. Quod omnes tenent soluere contributiones sibi impositas recusantes autem seu renuentes soluere/ et omnes impedimentū prestantes publice vel occulte debent compelli auctoritate apostolica per censurā ecclesiasticā et alia remedia remoto appellatōis obstaculo/ et in capitulo generalī.

Ca. decimūseptimū. De receptoribus dictarum contributionū/ et modo per eos obseruando/ ubi nota excōicationē. Sed tamen modus iste non potuit continuari seu obseruari/ sed sepius fuit mutatus. Idcirco per Pium. ij. et Innocentium. viij. aliter fuit ordinatum.

Cla. decimū octatum. **Q**uod in ordine nō recipiant in monachos
et cōuersos/nisi cū cōsilio seniorū et p̄sone idonee ad ea que con-
ueniunt monachis vel cōuersis.

Cla. decimū nonū. **Q**uod p̄sone ordinis maxime monachi p̄anis
bruni vel albi coloris vt̄atur eorūq; familia nō habeāt vestes
partitas/et caueant a curiositate vasorū argenteorū et quozūli-
bet ornateatorū.

Cla. vicesimū. **Q**uod nullus abbas ducat vltra vnū secularē cleri-
cum vel laicū exceptis abbate cistercij et quattuor primis.

Cla. vicesimū primum. **D**e esu carniū in camera abbatis/et in
firmitorijs/et nō extra monasteria/et de pena trāsgradientiū et
vbi coquant. **S**ed dñs Sixt^{us} p̄p. iij. articulū istū oīnō remisit
dispensandū et declarandū ad abbatē cistercij/et capitulū gene-
rale/put viderint expedire.

Cla. vicesimū secundū. **Q**uod oēs monachi dormiāt in dormito-
rio exceptis infirmis/qui in cameris infirmitoriij iaceant/et offi-
ciarijs in locis sibi deputatis.

Cla. vicesimū tertium. **Q**uod oēs celle in dormitorio illico destruan-
tur/et nulle ampli^{us} ibide instituant resistentes et impedimentū
p̄stantes/seu p̄stari pcurātes/necnō consiliū auxiliū vel fauo-
rem/publice aut occulte p̄stantes excōicationis sententiā ipso
facto incurrūt. **P**riores aut et superiores iuxta abbat̄i arbitriū
possunt habere cellas.

Cla. vicesimū quartū. **I**nhibitio ne monachis de p̄porcio vini
bladi/vel pecunie/sed omnia eis sunt cōia. **I**tem q̄ nulli mona-
cho assignent reddit^{us}/aut pars puentiū/vel aliqua pensio p̄
victu/vestitu/vel quacūq; alia de causa. **Q**uod nulla fiat sectio bo-
norū fructiū/redditiū/vel puentiū inter abbatē et cōuentū/
vel officiales/et si que facte sunt reuocant. **A**bbates qui oppo-
sitū fecerint/vel fieri pmiserint deponant/monachi qui quō-
cūq; cōtradixerint/aut impedimentū prestiterint perpetuo
carceri mancipentur.

Cla. vicesimū quintū. **A**bbatib^{us} benemeritis qui volūtarie ce-
dunt cōgrua p̄uisio assignari poterit.

Cla. vicesimū sextū. **N**ullus monach^{us} vel cōuersus ordinis eq̄

taturā tenere p̄sumat exceptis cellarario/pcuratore/z grangl-
arū rectorib⁹. Cellarario aut̄ cistercij z quattuor primarū pos-
sunt abbates p̄mittere duas equitaturas.

Ca. vicesimūseptimū. Inhibet̄ monachis pecuniā p̄gregare.
Jura/possessiones/reddit⁹/pensiones/animalia/z alia bona
emere siue pp̄rio siue alio noie/aut alijs ad nutriendū anima-
lia/aut ad augmentū dare/peculiū occultare seu detinere/sed
omnia p̄ abbatē in vtilitatē cōmunē applicent̄. Et q̄ monachi
vel cōuersi talia cōmittētes/vel cōuersioni huiusmodi resiste-
tes/seu impedimentū p̄stantes/aut p̄stari pcurantes/z pecu-
liū nō reuelantes/z dantes ab barib⁹/eoip̄o sunt inhabiles ad
quacūq̄ administrationē. Qui vero pecunias siue alia bona
quibuscūq̄ mutuāt siue debita fingūt que nō debēt puniant̄.

Ca. vicesimūoctauū. Q̄ abbates tenēt̄ p̄uidere sufficiēt̄ ne-
cessaria monachis z p̄uersis/sanis z infirmis sc̄dm̄ monasterij
facultatem/inhibēdo ne ponant̄ plures monachi vel cōuersi q̄
ex facultatib⁹ monasterioz p̄uideri valeant.

Ca. vicesimūnonū. De generalib⁹ studijs monachoz ordinis/
que collegia dicuntur multū determinate in vniuersis mundi
prouincijs.

Ca. tricesimū. Q̄ scholares mittant̄ ad studia p̄ abbates suos
de cōsilio visitatoris z conuētus/z sint magis dociles z idonei
Et quo tēpore debent mitti.

Ca. tricesimūprimū. Q̄ vbi sunt .xl. monachi in monasterio
mittant̄ Parisius duo studētes/vbi sunt .xviiij. vel .xx. vnus
mittatur/z qui infra vide textū.

Ca. tricesimūsecūdū. De bursis magistri regentis/lectoris sen-
tentiariū/z biblici. Sed ordinatio ista nō potuit obseruari pp̄-
ter paucitatē z paupertatē studentij.

Ca. tricesimūtertiū. De iuramēto cellararij z aliorū officario-
rum in studijs existētiū Et de eoz cōpotis. Et q̄ mitti debēt
burse studentij p̄ abbates. Et de pena eoz qui nō miserūt.

Ca. tricesimūquartū. De cura animarū studentij/Sed q̄ ex
tunc status ipsoz studioz fuit mutatus necesse fuit etiā articu-
lum istū mutari/vbi nota de idoneis studētib⁹ p̄ abbatē ci-

sterceſi ibidē retinēdis vſq; ad magiſteriū.

Ca. triceſimūquintū. Inhibitiō ne in aliquo dictōꝝ ſtudioꝝ legant̄ vel audiant̄ iura canonica vel etiā extra illa verūtamē poſtmodū alius ſumm⁹ pontifex p̄ vtilitate ordiſ dedit facultatē abbati cisterciꝝ diſpēſandi cū. xxiij manachis ordinis v̄ dicta iura canonica audire legere ⁊ in eis grad⁹ recipere poſſint.

Ca. triceſimūſextū. Iterū de cellarario / lectorib⁹ ⁊ alijs offici alibus in ſtudio pariſienſi ⁊ alijs collegijs.

Ca. triceſimūſeptimū. De puiſione magiſtroꝝ ⁊ baccalarioꝝ / ac de ptāte capli generalis ad cōpellendū appellatiōe remota.

Ca. triceſimūoctauū. De iuramēto nouoꝝ magiſtroꝝ ⁊ baccalarioꝝ in theologia. Et q̄ in feſto magiſteriꝝ non expendat̄ vltra valorē mille turoneſi argenti.

Ca. triceſimūnonū. De tpe infra qđ poſſunt pariſi⁹ legere bibliā ⁊ ſentētiā / ſcꝝ qui per ſex annos ſtuderit in theologia ⁊ idoneus extiterit poſſit facere curſū biblię / Et qui p̄ octo ānos ſtuderit in theologia poſſit legere ſentētiā ⁊ nō ante.

Ca. quadrageſimū. Q̄ ſingulis annis iſtud p̄uilegiū legat̄ in caplo generali ⁊ ſemel in anno in quolibet caplo ordinis.

Ca. quadrageſimūprimū. Q̄ ſingulis annis iſtud ſtatutū legatur in capitulo generali. Et ſemel in anno in quolibet caplo ordinis. Auctorit̄ ſeu ptās abbatis cisterciꝝ abſoluendi trāſgreſſores hmōi ſtatutoꝝ.

Ca. quadrageſimūpmū. Potestas ⁊ auctoritas cōceſſa abbati cisterciꝝ ad abſoluēdū omnes abbates ⁊ pſonas ſui ordinis de trāſgreſſione p̄ceptoꝝ in iſta reformatione apoſtolica auctoritate poſitoꝝ / Necnō a ſentētijſ excomunicationis ⁊ alijs cēſuris cōtra trāſgreſſores latis ⁊ ad diſpenſandū cū eis ſup irregularitate inde cōtracta. Cum cñ eiſ ſit ſoluere cuius eſt ligare ⁊ inferiorq; nō poſſit in ſuperiorem nullus de ordine eoſ aliter ab hiſ abſoluere poſſet.



Benedictus **E**ps seruus seruo
rū dei. **I** Ad p

petuā rei memoriā. **F**ulgens sicut stella ma-
tutina in medio nebule sacer **C**isterciē or-
do in ecclesia militante/strenue militat ope-
ribus et exemplis/seruideoq; satagit p sancte
cōtemplationis applausum/et innocētis vi-
te meritū mōtana scādere cū maria seq; p
exercitiū laudabiliū exactionū / et pensum

piorū operū curiosū/ **M**arthe satagētis officio cōformare. **H**ic
nempe ordo/in diuini cult^o ministerio sedulus vt sibi et alijs p
ficiat ad salutē/in sacre lectiōe pagine studiosus/vt ad pfectā
excellētie supne cognitionē valeat puenire pstant et pmpetus
in operibus caritatis vt adimpleat legē christi a mari vsq; ad
mare palmites suos meruit dilatare/q; gradualiter ad virtu-
tum culmina patenter ascendit/et p inde p sacri pneumatis in-
flāmatis corda debilia fistulas gratijs abundauit/dignūq; se
reddidit a **R**omana ecclesia/ecclesiarū omniū magistra/mul-
tis insigniri priuilegijs et gratiosis fauorib^o cōmuniri. **H**uius
quoq; ordinis ab adolescētia nostra pseuerant iugū sustulim^o
et in eo alumni effecti p temporū curricula diuturna creuimus/
tam in illo q; extra ipm successiuis prelationū honorib^o / et tan-
dem cōscendimus q; q; imeriti sūmi cathedrā pastorat^o. **L**icet
sūt exigente aplici magisterij cura cuiuslibet ordinis approba-
ti clementū felix et floridum plenis affectibus in eo zelemur a
quo celice ac terrene salutis pfectio deriuatur / eundē tamen ci-
sterciē ordinē acie interne deuotionis et caritatis aspiciamus/
et ea que ipsius salutē et prosperitatē respiciant/quaten^o eterni
patris beneplacitis gratificari credimus fauorabiliter pmo-
uemus. **S**ane recensentes memoriter q; ab olim dum eramus
intra ordinē prelibatā certa nos experientia instruebat/ q; sup
q; plurimis articulis inferius explicatis ordo ipse apostolice p-
uisionis remedijs indigebat. **N**os hactenus et moderno tem-
pore sup eis et nōnullis alijs a dilecti filijs **G**uillermo cisterciē
Johāne de **S**umitate/**J**ohāne de **M**araualle/et **R**aynaldo de

96

Abominūdo monasteriorum dicti ordinis **Labilon** et **Lingon**
diocē abbatib⁹ diligēti collatiōe p̄habita sup̄ his omnib⁹ ple-
narie informati/dignū duxim⁹ p̄ vrgenti necessitate/ac euidē-
ti vtilitate ordinis memorati/suadētib⁹ etiā alijs iustis et ra-
tionabilib⁹ causis statuta et ordinatiōes p̄t series subscripta
describit/auctoritate ap̄lica edere/que volum⁹ et decernim⁹ so-
lidā habere roboris firmitatē/eaq³ debere p̄petuis futuris tē-
poribus firmiter obseruari. **2** **¶** Et delictet cū cautele p̄uisio
in omnib⁹ sit habenda/et p̄cipue ne paulatine deueniat in col-
lapsum qd̄ est antiquitate vel p̄liritate pacti tēporis acquisi-
tū. Statuim⁹ ac etiā ordinam⁹ q³ q̄libet cōuent⁹ cuiusuis mo-
nasterij seu alteri⁹ loci cōuentualis dicti ordinis habeat p̄p̄riū
et speciale sigillū. **3** **¶** Et q³ q̄libet abbas monasterij siue ali⁹
loci alterius cōuentualis administratiōi principaliter p̄sidentis
eiusdē ordinis/et etiā abbas cisterciēn⁹ qui ē p̄ tēpore antequā
abbacie sue vel administratiōi h̄mōi se imisceat/iuramentū
prestare ad sancta dei euāgelia teneat/ quilibet scz inferior in
manib⁹ patrisabbatis qui electionē de ipso factā p̄firmare ha-
bebit/et in p̄sentia sui p̄p̄riū cōuēt⁹/necnō ipse abbas cisterciēn⁹
qui est p̄ tēpore suo cōuentu/et p̄nominatis trib⁹/necnon mo-
nasterij de **Pontigniac** dicti ordinis **Antissodoren** diocē ab-
batib⁹/si apud dictū monasteriū cisterciēn⁹ p̄sentes extiterint/
et possessiones vel iura ad suū monasteriū vel aliū cōuentua-
lē locū eius p̄tinentes seu pertinētia nō vendet/nec alienabit/
neq³ impignozabit/necq³ de nouo infeudabit/nec p̄ aliquē mo-
dū donabit/ nisi p̄ modū inferius designatū. Et hoc idē illi q³
nunc sunt abbates monasterioꝝ/ seu alioꝝ locoꝝ cōuentualiu⁹
ipsi⁹ ordinis regimini p̄sidentes teneant iuramentū p̄stare/in-
fra sex menses postq³ statutū et ordinatio h̄mōi publicata fue-
rint in p̄ximo secuturo cap̄lo gnāli eiusdē ordinis. **4** **¶** Qd̄
quotiescūq³ alienationē rei immobilis/vel iuriū alicui⁹ monaste-
rij/vel alteri⁹ loci cōuentualis dicti ordinis/vel diminutionē
censuū/seu pensionū/vel canonis/aut venditiōē arborū sil-
uarū nō ceduarū iminerē cōtingerit faciendas/tractat⁹ duozū
dierū ad minus interpolatoꝝ/diligens et maturus p̄cedere de

97
beat/habēdus p̄ abbatē monasterij seu p̄sidentē regimini al-
terius loci cōuentualis/cuius erūt res/iura/census/pensiones/
canon/z silue hmoi/ cū suo p̄uentu monasterij seu alterius loci
cōuentualis prefati. Et nihilomin⁹ alienatio seu venditio hu-
iusmodi fiat de cōsensu ipsi⁹ cōuentus vel maioris z sanioris
partis eiusdē/z q̄ de tractatu z cōsensu iā dictis scriptura cōfi-
ciatur auctentica/in qua noīa z cognomina tractantiū z cōsen-
tientiū/z sigilla abbatis monasterij vel p̄sidentis regimini al-
terius loci cōuentualis/z cōuent⁹ monasterij seu loci hmoi ap-
ponant. Et anteq̄ p̄cedatur ad alienationē seu venditionē ip-
sam petat z obtineat licentia sup hoc ab ipsi⁹ ordinis capto ge-
nerali/z subsequat̄ discussio sup alienatione seu venditiōe hu-
iusmodi faciēda p̄ duos abbates p̄dicti ordinis ab eodē mona-
sterio seu alio cōuentuali loco non remotos/per dictū genera-
le capitulū deputandos/z cū approbatione seu auctoritate du-
orum abbatū prefatorū/quodq̄ tam abbas monasterij seu p̄-
sidentis ipsi cōuentuali loco/quā duo abbates p̄dicti/z etiā pa-
ter abbas eiusdē monasterij/vel deputat⁹ ab eo p̄sente cōuen-
tu ipsius monasterij/seu alterius loci cōuentualis/cui⁹ res/iu-
ra/census/pensiones/vel canon/aut silue huiusmodi alienan-
da seu vēdēda fuerint iuramētū p̄stent/ante discussionē predi-
ctam q̄ in p̄missis fideliter se habebunt/omni dolo z affectiōe
inordinata remotis/z q̄ etiā fiat de causis alienationis seu vē-
ditionis huiusmodi/z solēnitatibus p̄fatis/p̄ quattuor abba-
tes p̄dictos/z p̄sidentē ipsi cōuentuali loco/sub eorū sigillis
plena z fidelis relatio in primo subsequenti generali capitulo
antedicto/yt videat̄ si circa hec oīa debite p̄cesserūt. **C**erū cū
monasteriū seu alius cōuentualis locus/castrū/villa/grangia
vel res alia multū notabilis alienandū vel alienādus/seu alie-
nanda fuerit/capitulū generale ipsi⁹ ordinis alienādi licentiā
cōcedere nō presumat/nec p̄cedatur ad eam quouis modo fa-
ciendā vel auctorizandā nisi pri⁹ p̄ idem capitulū generale ro-
mano pontifice cōsulto/z ab eo sup hoc petita licētia z obten-
ta. **S**i vero aliter q̄ p̄missum est aliquis abbas/vel regimini p̄-
sidentis alienare p̄sumpserit/tam ipsi q̄ officiales ipsius mona-

facere intendunt pro vtilitate monasterij seu loci conuētualis
 cuius erunt possessiones predicte. Et si aliter hmoi cōcessio fa-
 cta fuerit eoipso sit irrita et inanis. Si autē multitudo dictarum
 possessionū/ quibus paruarū/steriliū/vel inutiliū existeret cōce-
 denda/ tunc ante huiusmodi concessionē earū consulat idem
 capitulū generale ac ipsius sup hoc habeatur licētia/ put supe-
 rius est distinctū. Abbas vero vel presidens regimini loci con-
 uentualis/ si cōtrariū attemptare p̄sumpserint/ ac officiales ip-
 sius monasterij seu loci cōuentualis sup hoc ei consentiētes p̄
 eorum patrēabbatē a suis administrationib⁹ deponant. ¶
Insup quia plerūq; contingit imminere necessitatis articulum/ **I**
 in quo ex diuersis causis expedit abbatibus et p̄sidentibus p̄n-
 cipaliter regiminibus aliorū locorum cōuentualiū contrahere
 mutuum/ hanc p̄uisionis cautelā modificatā in hac parte vo-
 lumus adhiberi/ q̄ nullus abbas vel alius loci conuētualis re-
 gimini presidens ipsi⁹ ordinis/ sine consensu p̄prij cōuentus/
 mutuū recipere valeat/ et q̄ in auctentica scriptura obligatio-
 nis inde faciende/ aponant eorundē abbatis vel regimini pre-
 sidentis et cōuentus sigilla. Sed si abbas a suo monasterio vel
 regimini p̄sidentis ab eius cōuentuali loco remotus existeret/
 talisq; vrgeret necessitas q̄ sine receptiōe mutui sibi/ vel fami-
 lie sue/ aut negocijs vtilibus seu causis p̄ eum agendis proui-
 dere non posset/ p̄mittimus q̄ tunc sine suo conuentu et eius si-
 gillo mutuū recipere valeat/ quod tamē summā centū librarū
 turonesi paruoꝝ seu valorem ipsarū siue integraliter seu par-
 ticulariter non excedat/ cuius mutui quantitātē causam obli-
 gationis/ ac personā a qua illud receperit abbas/ vel alius re-
 gimini presidens/ mutuū ipsum recipiens infra octo dies post
 eius regressum ad monasteriū propriū vel suū conuētuale lo-
 cum ipsius cōuentui ad hoc specialiter congregato/ explicare
 plenarie teneat. Et q̄ ex quo semel vsq; ad huiusmodi summā
 centū librarum mutuū receperit non possit amplius mutuum
 recipere/ sine consensu et sigillo conuentus eiusdem/ donec di-
 cte centum libre fuerint integraliter persoluite. Quicunq; autē
 abbas vel alius p̄sidentis regimini loci conuētualis p̄ se vel aliū

pra fecerit eo ipso ab ingressu ecclesie ac diuinis officijs sit sus-
 pensus. **9** Et quia gesta hominū / scripture fidei cōmittū-
 tur / vt rei geste memoria impostērū habeat / volum⁹ ⁊ ordina-
 mus / vt vbicūq; abbates vel alij locorū cōuentualiū regimini-
 bus p̄sidentes / aliquid cū exp̄resso suorū cōuentuū consensu fa-
 cient / de quo testimonialis cōficiat scriptura / q̄ sigilla ip̄orum
 abbatū vel aliorū regiminib⁹ p̄sidentū / eorūq; cōuentuum
 apponant in illa. Et q̄ deinceps in sigillo cuiuslibet abbatis vt
 alterius loci cōuentualis regimini p̄sidentis / quocūq; nomine
 censeat ip̄sius nomē pp̄riū exprimat / vt melius sciri possit per
 quē ⁊ cuius tēpore id de quo agetur factū extiterit / ⁊ vt mali-
 cijs ⁊ falsitatū cōmentis via melius p̄cludat. **10** Prete-
 rea cū sit consonū rationi / vt negotiorum gestores / ⁊ officiales
 de gerendo fideliter ⁊ utiliter negocia ⁊ officia exercēdo illis cō-
 missa iuramenti vinculo astringant / volumus ⁊ ordinam⁹ q̄
 cellararij / bursarij / negotiorū gestores / rentarij nūcupati / cete-
 riq; officiales cuiuslibet monasterij / seu alterius loci cōuentua-
 lis / ⁊ eorū grangiarū magistri / cū ad officia vel magisteria hu-
 iusmodi assumant / iuramentū p̄stare teneant in manib⁹ eorū
 abbatis / vel alteri⁹ loci cōuentualis regimini p̄sidentis / suiq;
 p̄uentus q̄ in cōmissis sibi officijs / administrationib⁹ / vel grā-
 gijs / fideliter se habebunt / ⁊ q̄ de receptis ⁊ exp̄ens fidelem cō-
 potū reddent / ⁊ reliqua ip̄si monasterio seu conuentuali loco /
 aut eorū bursarijs assignabūt / ⁊ q̄ illi cellararij / bursarij / nego-
 ciorū gestores / officiales / ⁊ magistri qui nūc sunt p̄stare tenean-
 tur simile iuramentū. **11** Et quia vbi prudētia ⁊ moderan-
 tia fidei firmitate vallate / nō vendicant sibi locū / luxus inest /
 longiq; tēporis victū / breuis hora cōsumit / decet ⁊ expedit vt
 p̄ dispensatores prudentes ⁊ fidos queq; manu teneat substā-
 tia ⁊ etiā dispense / vnde statuim⁹ ⁊ etiā ordinamus q̄ in singu-
 lis monasterijs ⁊ alijs cōuentualibus locis p̄dicti ordinis / per
 abbatē seu aliū regimini p̄sidentē / de seniorū sui cōuētus cō-
 filio duo bursarij deputentur quorū vnus p̄ncipalis existat /
 qui siquidē bursarij omnes pecunias ip̄sius monasterij vel lo-
 ci cōuentualis vndecūq; p̄uenientes / vniuersaliter recipiant /

*offendit in
 facultate sua*

et de dicti abbatis vel regimini p̄sidentis mandato/ceteris of-
 ficialib⁹ et alijs distribuant/put fuerit oportunū/ipsiq; bursa-
 rii quater in anno/sed ceteri officiales et receptores puentuum
 semel et etiā pluries/si eidem abbati vel regimini p̄sidenti vi-
 debit expedire/de omnib⁹ receptis et expēsis coram p̄dicto ab-
 bate/vel regimini p̄sidente/ac seniorib⁹ de cōuentu ipsius mo-
 nasterij seu loci cōuentualis/teneant plenissimā et fidelem red-
 dere rationē. 12. **A**bbates etiā vel regiminibus p̄sidentes
 coram dictis seniorib⁹ et burfarijs annis singulis de receptis et
 expensis p̄ eos/plenā et fidelem rationē reddere teneant/Reci-
 piantq; ipsi abbates vel regiminib⁹ p̄sidentes/a dictis burfa-
 rijs pecunias p̄ expensis eorū. Et si dum ipi extra monasteria
 vel alia cōuentualia loca eorum accesserint/eos pecunias con-
 tingat de puentibus monasteriorū/seu locorū cōuentualiu eo-
 rum/aut aliunde recipere huiusmodi pecunias in ipsoꝝ regres-
 su tradant burfarijs p̄libatis/cōputatis si quas de ipsis pecu-
 nijs expenderūt. Abbates vero seu alij regiminib⁹ p̄sidentes/
 si secus attēptare vel sibi talia retinere p̄sumserint/ab ingres-
 su ecclesie ac diuinis officijs post lapsum duorū mensū a die
 regressus huiusmodi cōputandorū /tamdiu suspensi existant
 donec ea tradant burfarijs memoratis. 13. **P**orro quia p̄
 visitationis actū de vita et cōuersatione illorū qui visitant ex-
 quiritur/et p̄ eum sincere debet correctionis et reformatiōis of-
 ficiū exerceri/nec p̄inde hi iuxta canonicas etiā sanctiones su-
 perfluis sunt impendijs aggrauandi/statuimus ac etiā ordi-
 namus q̄ visitatores dicti ordinis in aliquo monasterio p̄ eos
 visitando/anteq; officii visitationis incipiant/ nisi prima die
 qua declinabūt ad illud valeant demorari/et si manere ibi vo-
 luerint sequenti die dumtaxat/id licitum sit eisdem/et q̄ visi-
 tationes in eodē ordine faciende/deinceps nō durent vltra tri-
 duum continuū/nisi apparens necessitas vel magna utilitas
 monasterij visitati/dies exposceret ampliores/quodq; ille vi-
 sitor qui vltra ipsos primos duos dies/ vel vltra p̄fatum
 triduum/absq; necessitate vel utilitate predictis/easde visita-
 tiones progare p̄sumpserit/si abbas fuerit/sit a stallo chori

*oputy fut conu
 pmo 267*

*abbas recipit
 p̄m̄s de burfarijs
 a alijs et oputy*

et loco capituli abbatialibus per unum sequentem annum eo ipso sus-
 pensus et sedere in stallo et loco capituli remotis a stallis alijs
 et locis abbatialibus teneatur. Si vero fuerit monachus eo ipso
 sit per unum annum sequentem inhabilis ad quodcumque officium et admi-
 nistrationem seu gubernationem in eodem ordine obtinenda. Et ni-
 bilominus per sex menses sequentes in pane et aqua in suo mo-
 nasterio ieiunare qualibet sexta feria teneatur. Et quod similes pe-
 nas incurrat abbates et monachi qui visitationis officium impe-
 dendo numerum euectionum per felicis recordationis Clementem
 papam. iiii. predecessorem nostrum super hoc taxatum excedent. Nec pre-
 sumant visitatores ipsi ante huiusmodi eorum visitationem vel
 in ipsa seu post eam occasione dicte visitationis aliquod mu-
 nus suspectum per se vel alium recipere nec illud a suis recipi per-
 mittant. Expensam tamen quas fecerint ad visitatum monasterium
 eundo et de ipso redeundo recipere valeant iuxta ordinationem
 super hoc factam per Clementem eundem. 14. **¶** Ubi autem a mona-
 stero iam visitato usque ad monasterium visitandum aliquod vel
 aliqua monasteria in itinere constituta extiterint ad que dicti
 visitatores possint commode declinare hoc ipsi efficere valeant/
 dictaque monasteria taliter constituta eosdem visitatores caritati-
 ue recipere decenterque tractare ac eis providere in victualibus
 teneantur et per dies quibus ad huiusmodi constituta ut pre-
 fertur monasteria declinabunt et eis ut pretangit primum exte-
 rit nullas expensas possint a monasterijs seu locis recipere
 visitatis. Abbas autem contra predicta recipiens nisi infra duos
 menses a receptione huiusmodi computandos eis a quibus
 receperat receptum restituat ipsis elapsis duplum restituere tene-
 atur. Monachus vero quicquid contra id receperit restituere non
 postponat et ob hoc regulari subiaceat discipline. **¶** Nec aude-
 ant prefati visitatores in ipsis visitationibus sibi alios abba-
 tes adiungere nec ipsi alij abbates se illis adiungant nisi per con-
 silio vel auxilio ubi casus depositionis alicuius abbatis vel
 aliud magnum et arduum negocium seu patrie vel locorum per que
 transire haberent periculum immineret seu interpretatio ling-
 uarum necessaria foret verumtamen cisterciensium et quattuor ab-

bates quattuor principalium filiarum/ qui sunt pro tempore/ ac
superius nominatur in eisdem visitationibus unum alium abba-
tem si velint secum recipere/ vel sibi adiungere valeant. **N**ec
predicti visitatores nomina eorum qui eis in ipsis visitationibus
secreta revelauerint aliqua ea revelare presumant/ nisi tunc de-
mum cum propter reuelata huiusmodi ad alicuius punitionem vel
penam fuerit procedendum/ necnon reuelantes huiusmodi puniantur/
plus vel minus prout facti qualitas eriget/ secundum arbitrium ipsius
ordinis capituli generalis. **E**t quod abbates maiores/ post abba-
tem cisterciensem et quattuor alii abbates earundem principalium fili-
arum/ qui sunt pro tempore/ extra visitationes eorum sex tantum/
alii vero minores abbates quattuor euectionibus sint contenti/
nec hoc pretextu qui paucioribus uti solebant/ credant sibi po-
testatem plurius attributam. **R**ursus precauere volentes/ ne per ab-
bates vel monachos dicti ordinis declinantes ad alia monaste-
ria eiusdem ordinis/ veniendo ad huiusmodi capitulum generale
vel de illo redeundo/ seu alias huiusmodi alia monasteria plus debi-
to aggrauentur/ statuimus et ordinamus quod abbates aut monachi
predicti ad idem capitulum venientes/ vel de ipso redeuntes/ seu alias
tanquam hospites ad aliquod monasterium seu locum conventuale iam di-
cti ordinis declinantes non remaneant in eodem monasterio seu con-
ventuali loco/ vel in alijs eorum locis ad expensas ipsius mona-
sterij aut loci conventualis/ vel aliorum locorum ipsorum ultra diem
qua illuc declinauerint/ et sequentem ipsi vel aliquis de familia eo-
rundem/ nec ultra dictos dies abbas vel cellararius/ aut aliquis alius
dicti monasterij seu loci conventualis/ aut aliquorum locorum eorundem/
ipsum invitare vel amplius eis aliquid ministrare presumat. **A**d si ex
aliqua rationabili causa ipsi vel aliquis de familia eorundem amplius
remanere voluerint/ expensas quas tunc ibi fecerint de bonis pri-
marij monasterij vel aliunde procuratis soluere teneantur. **Q**uicumque
vero prius fecerint tam dantes quam recipientes/ de inobedientia et trans-
gressione huiusmodi statuti et ordinatijs nostrorum/ per generale dicti ordi-
nis capitulum puniantur. **E**t per predicta nullum ius ipsorum declinatorium alicui
acquiratur/ etiam per ipsos duos dies vel alias ad aliquod mona-
sterium seu locum conventuale eiusdem ordinis/ aut locorum eorum declinandi

aut in eorū aliquo remanendi/hoc tamē saluo q̄ circa patēter
 infirmantes/solita caritas ⁊ pia hospitalitas obseruent. ¶ **C**15
Quia vero ideo sunt huiusmodi generalia capitula instituta/
 vt in eis de statu monasteriorū ⁊ aliorum locorū regulariū/ac
 de reformatiōe ordinis ⁊ obseruatiā regulari tractat⁹ debeat
 diligens adhiberi/dignū ⁊ debitū fore dinoscitur/vt ad illa cō
 ueniant vniuersi/quib⁹ id iminet p̄peditiōne canonicā nō ha
 bentes/quare statuim⁹ ⁊ etiā ordinamus q̄ abbates ipsius or
 dinis qui de cetero nō venerint ad dictū capitulū generale/ q̄
 venire tamē teneant fm ordinis p̄dicti statuta/nō habentes
 impedimentū legitimū seu licētiā specialē ab eo qui dare pos
 sit eandē/exhibere teneant duplū eius qd̄ expensuri essent ad
 idem capitulū veniendo ⁊ redeūdo de illo/duplūq̄ hmōi sol
 uere in sequēti caplo generali in vtilitatē ipsius generalis capi
 tuli p̄uertendū ⁊ q̄ possint diffinitores eiusdē capli generalis
 tales abbates nō veniētes/ad duplū hmōi exoluendū aucto
 ritate aplica/p censurā ecclesiasticā/sublato appellatiōis obsta
 culo coartare/eorūq̄ sup hoc p̄cessū habendū ⁊ ferēdas sentē
 tias publicare/ac facere publicari. **Q**uōq̄ circa ipsum duplū in
 totū vel in partē nulli valeat fieri gr̄a vel remissio indulgeri.
Illi vero abbates qui legitimū impedimentū seu licētiā hu
 iusmodi asseruerint se habere illa conuentib⁹ suis tpe quo iter
 eundi ad dictū capitulū arripere deberēt exponere teneant/ et
 nihilominus subsequēter de dictis impedimēto sine licētia in
 ipso generali caplo fidē facere p̄ suū p̄curatorē seu excusatorē/
 pbū ⁊ idoneū virū/habētē sp̄ale mandatū p̄standi iuramētū
 in aiam ipsi⁹ mittētis causas absentie ac ipedimētū hmōi ve
 ra eē/qd̄ quidē iuramētū p̄stare teneat/ si visū fuerit abbati ci
 sterciēsi qui est p̄ tēpore ac p̄sidentibus ipsi capitulo generali.
Et si abbas ac p̄sidentes prefati tale impedimentū et licētiā
 ipsam nō esse legitima fuerint arbitrati/tales abbates qui ad
 idem capitulū nequaq̄ venerant declarent incurrisse penā sol
 uendi prefatum duplum quēadmodum est premissum. ¶ **C**16
Quia vero nōnulli sicut accepimus ad soluendū cōtributiōes
 qui in eodē ordine p̄ necessitatib⁹ ⁊ vsib⁹ cōib⁹ talias p̄ueris

ipsi^o ordinis p tēpore imponunt se reddunt difficiles z remis-
 sos. Nos aduersus eos z circa negocia contributionū ipsarū/
 aliaq; illa cōtingentia put sequit duxim^o puidendū/videlicet
 q; abbati astercei z quattuor coabbatib^o principalū filiaz su-
 pradictis z qui p tēpore fuerint/ z cuilibet eorundē aucte apli-
 ca/remoto appellationis obstaculo/p censurā ecclesiasticā/ et p
 alia remedia iuxta dicti ordinis instituta z obseruātiā cōsue-
 tas aliaq; oportuna remedia cōpellendū eos quib^o dicte cōtri-
 butiones p tēpore impositae fuerint ad soluendū easdē/ z ad id
 etiā coartandū recusantes seu negligētes soluere p̄fatas cōtri-
 butiones iā impositas/ z quosuis alios impedimētū p̄stantes
 publice vel occulte quo minus p̄tributiōes p̄dicte soluant ad
 desistendū p̄sus ab impedimēto h̄mōi/necnō p̄cessus habē-
 dos/ac excōis/suspensionis/ z interdicti aliasq; sentētias ferē-
 das in tales recusantes negligentes z impedimentū p̄stantes
 nūc z imposterū in eorū z alijs monasterijs ac locis circūuici-
 nis dicti ordinis put fuerit oportunū/ ac in generali capitulo
 ipsi^o ordinis publicādi z publicari faciēdi plenā atq; liberā cō-
 cedimus tenore p̄sentii p̄tatem. **17** **C**olum^o autē q; p̄dic-
 tas p̄tributiones deinceps recipiāt tres abbates dicti ordinis
 ad hoc p̄ ipum generale capm seu p̄ diffinitores eiusdē/annis
 singulis deputādi qui iuxta ordinationē dicti capituli seu dif-
 finitorū eius p̄ necessitatib^o z vsib^o cōibus aliasq; cōsuetis iā
 dicti ordinis dispensent easdē/ **E**t si quid de ipsis cōtributioni-
 bus sup fuerit in aliquo monasterio securo ad hoc p̄ dictū ca-
 pitulū vel p̄ ipsius diffinitores eligendo ponat/ z sub p̄uicio-
 ne custodie p̄ ipsos tres abbates sup hoc adhibēda sub tribus
 seraturis z diuersificatis clauib^o de quib^o quilibet ipsorū triū
 abbatū suā clauē teneat/fideliter cōseruetur. **T**enebūtur nāq;
 p̄fati tres abbates in subsequēti capitulo generali de receptis
 z expensis p̄ eos diffinitorib^o ipsi^o capituli reddere rationē/ et
 illud qd̄ restabit ipsi capto seu diffinitorib^o ipsi^o capli custodi-
 endū restituere modo p̄misso p̄ alios tres abbates/ p̄ ipsū capi-
 tulū seu diffinitores ei^o vt p̄tendit deputādos/ dictiq; tres ab-
 bates quī ad p̄dicta deputabunt/iuramentū p̄stabunt q; in re-

106

capiendo/custodiendo/z expendendo cōtributiones p̄dictas/ac
in reddendo rationē de ipsis fideliter se habebūt. **P**oterūt au
tem dicti tres abbates receptores modo p̄dicto/a generali ca
pitulo seu diffinitorib⁹ ipsius capituli deputati/de ipsorū ab
batis cisterciēn z quattuor coabbatū totidē principalū filiarū
consilio certis p̄sonis fidelib⁹ z discretis/annis singulis vices
suas cōmittere ad recipiendū cōtributiones/in generali capi
tulo nō solutas. **Q**ui siquidē discreti p̄stabunt solenniter iura
mentū/q̄ p̄fatas cōtributiones recipient/leuabūt/exigent/z
seruabunt fideliter/z ad sequēs generale capitulū dictis com
missarijs generalis capituli seu diffinitorū ei⁹ integraliter de
portabunt/dictiq̄ tres abbates rationē reddent corā eisdem
abbate cisterciēn/z quattuor coabbatib⁹ totidem principalū
filiarū/si om̄nes ipsi p̄sentes fuerint/necnō corā illis diffinito
ribus quos p̄fati cisterciēn z quattuor coabbates in **D**iuisione
decreuerint retinēdos. **V**olumus quoq̄ q̄ fiat speciale sigillū
quo littere solutionis p̄tributionū dicti ordinis de cetero sigil
lentur/quodquidē sigillum sub trib⁹ seraturis z diuersificatis
clauibus penes dictos tres abbates/vel in aliquo monasterio
de quo eis magis expedire videbitur apud aliquēvel aliquos
quē vel quos eligendū vel eligendos decreuerint/iam dictū si
gillū modo p̄tracto seruetur/predicte tamē p̄sone quibus de di
ctorum abbatis cisterciēn z quattuor coabbatū dictarū totidē
p̄ncipaliū filiarū p̄silio/ipsi tres abbates vt p̄dicat cōmittēt vi
ces suas dū nō solutas cōtributiones receperint/poterūt de so
lutionib⁹ particularib⁹ que fiēt extra capitulū generale reco
gnitiones facere sub sigillis p̄p̄ijs eorundē/Sed illa que fiēt
post modū eis sigillabunt p̄dicto speciali sigillo. **P**remissa ve
ro circa ordinationē cōtributionū sic exacte ac diligēter obser
uent in ordine antedicto/q̄ etiā p̄ generale caplm/vel aliū/seu
alios quoslibet quouis colore quēsto cōtra ea nihil fieri presu
māt/z si q̄s secus atēptare p̄sumpserit icurrat excōis sententiā
ip̄o facto. **18** **M**epe cauti⁹ puidere volētes q̄ p̄ diuini cul
tus z alijs obsequijs p̄standis in ordine p̄libato/p̄sone recipi
ant idonee ipsiis officijs cōgruētes/statuim⁹ z ordinam⁹/q̄ de

cetero in eodē ordine nō recipiant in monachos vel cōuersos/ nisi p̄sone idonee ad ea que cōueniūt monachis vel cōuersis p̄ dicti ordinis/ et nisi p̄ abbates monasteriorū vel principalit̄ p̄ fidetiū regiminib⁹ aliorū locorū cōuentualiū ipsi⁹ ordinis et infra monasteria seu loca h̄mōi cū cōsilio seniorū de cōuentu seu maioris vel sanioris partis eorū monasterij/ vel alteri⁹ loci cōuentualis in quo monachorū vel cōuersorū fiet receptio p̄dictorū/ **19** **M** p̄fecto quia honestas/ tēperantia/ et modestia debent in cunctis p̄sonis ecclesiasticis et maxime regularib⁹ diuinis laudibus seculius dedicatis/ locū p̄cipuū obtinere/ statuimus et etiā ordinamus/ vt omnes abbates et p̄sidentes regiminib⁹ aliorū locorū cōuentualiū et monachi eiusdē ordinis/ pannis bruni/ vel albi coloris/ dumtaxat vtantur/ et q̄ domicellū seu domicellos de vestibus vel robis p̄tatis aut virgatis indutiū vel indutos siue alias sumptuosos ducere nō p̄sumant. **20** **Q**uod a curiositate ac supfluitate vasorū argenteorū/ lectisterniorū/ et quorūlibet ornamentorū curent penitus abstinere. **Contrariū** vero facientes p̄ patresabbates eorū/ et p̄ visitatores/ vel p̄ capitulū generale ipsius ordinis taliter p̄uiant/ q̄ metus pene aliorū sic excedere volentiū meta existat. **21** **E**t q̄ abbates monasteriorum et p̄sidentes regiminib⁹ aliorum cōuentualiū locorum dicti ordinis exceptis abbate cisterciē et quattuor coabbatibus totidē principalit̄ filiarū supradictis/ qui sunt et p̄ tēpore fuerint vltra vnū secularē clericum siue laicū equit̄ n̄tē ducere nō p̄sumant. **22** **Q**uia vero p̄sonas regulari obseruatīe deditas/ docet potissimū ab esu p̄hibitorū cibarioꝝ tam virtutis amore q̄ pene formidine abstinere/ ne ab eis in castimargie lubricū descendat/ auctoritate p̄sentitū firmiter inhibem⁹/ ne deinceps abbates et monachi dicti ordinis extra monasteria seu loca p̄uēntialia eiusdē ordinis/ et etiā ipsi monachi infra monasteria seu loca h̄mōi/ aut in cameris et extra infirmitorū cōmune/ carnes vel pulmēta cum carnib⁹ condita vel decocta p̄sumant comedere/ p̄tra obseruantīā dicti ordinis diuicius obseruatā. **I**stos enī licētias quas aliqui abbates et monachi iā dicti

De uisitorum nominibus

De Esu Carnum

ordinis dicunt a sede ap[osto]lica sup[er] esu carnis se habere cū tales licētie redundēt in scandalū aliorū/penitē[ia] reuocamus. **A**bonachus aut[em] vel cōuersus qui hmōi nostre inhibitionis transgressor extiterit /trib[us] diebus p[ro] qualibet carnis vel dictor[um] pulmentor[um] comestione ieiunare in pane teneat[ur] et aqua / et q[ui] nihilominus quolibet ipso[rum] dierū in capitulo regularē accipiat disciplinā / **S**ed abbas inhibitionis p[re]fate transgressor nō ad disciplinā ipsam / sed ad hmōi ieiunia teneat[ur] / et si scienter hec omiserit negligēter facere obseruari / etiā ex negligētia hmōi teneat[ur] ad ieiunia p[re]libata / quequidē pene nulli remitti valeant / nec sup[er] eis vel ipsarū parte aliqua cū aliquo disp[en]sari / q[uo]d si aliqui sup[er] esu carnis vel pulmento[rum] p[re]dictorū sepe inuenti fuerint delinquentes / seu esum ip[s]m cōtra ordinationē hmōi frequētantes / et p[ro] abbatib[us] p[ro]prios / q[ui] a talib[us] abstineat / canonicē moniti nō destiterint / sint post monitionē hmōi p[ro] bienniū coispo inhabiles ad quecūq[ue] officia et administrationes in eodē ordine obtinenda / obtinētes vero illa remoueant[ur] / si abbatib[us] eorū visum fuerit / ab obtētis. **I**nhibem[us] quoq[ue] q[uo]d nullus monach[us] vel cōuersus dicti ordinis cuiuscūq[ue] cōditionis existat etiā si officiū habeat / nisi egritudine graui v[el] debilitate detētus fuerit / carnes de cetero in cameris infirmitorij comedere p[re]sumat. **S**ed om[n]es comedant in refectorio cōmuni infirmitorio deputato. **N**ecq[ue] carnes parent[ur] vel decoquant[ur] alibi q[uam] in infirmitorio cōmuni seu in coquina eidē infirmitorio deputata vel imposterū deputanda / nisi abbas ex aliqua causa rationabili alibi decoqui v[el] parari mandaret easdē / vel in eius absentia ille cui dictus abbas cōmiserit vices suas. **U**bicūq[ue] aut[em] carnes p[ro] alijs q[uam] p[ro] infirmis vel debilib[us] parate fuerint / p[ro] infirmariū inter comedētes in infirmatorio diuidant[ur]. **A**bbatib[us] vero benemeritis qui cesserūt vel cedent imposterū spōtanea volūtate locus et esu carnis p[ro] abbate p[ro]priu[m] s[ecundu]m sue discretionis arbitriū cōcedant. **E**t quilibet abbas dicti ordinis ex indulgētia possit iterū aliq[ui]s fratru[m] nūc hos et nūc illos / p[ro]ut necessitas postulauerit adiocare / ipsosq[ue] secū in camera sua melius et plenius exhibere. **A**bbates aut[em] et alie notabiles p[er]sone ipsi[us] ordinis ad monasteria

declinātes de abbatis vel eo absente de p̄sidētis regimini eiuf
 dē monasterij licētia vt in camera ipsi⁹ abbatis vel in cōmuni
 infirmitorio carnib⁹ vti possint. **E**t qm̄ aliqui monachi dicti or
 dinis in nōnullis monasterijs ⁊ studijs sibi temere v̄dicare p̄
 sumunt q̄ certis dieb⁹ qualibet septimana iuxta obseruantias
 seu cōsuetudines/vel statuta que sup hoc allegāt/minus tamē
 rōnabilia/eis carnes debeāt ministrari. **N**os hm̄oi abusū/ob
 seruātiās/cōsuetudines/seu statuta hm̄oi vtpote vergētia in
 eorū religionis opprobriū ⁊ exempli p̄niciē alioꝝ penitus repro
 bātes/auctoritate ordinam⁹ eadē/qđ nullus abbas/prouisor/
 prior/cellarari⁹/vel alius deinceps hec aliquaten⁹ obseruare p̄
 sumat/nec etiā obseruari p̄mittat aut ministrare vel ministrari
 facere occasione obseruantiarū/cōsuetudinū seu statutoꝝ p̄di
 ctoꝝ carnes alicui p̄dicti ordinis p̄terq̄ in alijs casibus licitis
 ⁊ p̄missis. **22** **C**ūq̄ tam scđm canonica q̄ regularia insti
 tuta in vnū locū dormire debeāt monachi vniuersi/ ⁊ pretextu
 camerarū seiūctarū que in aliquib⁹ monasterijs extra infirmi
 toria/ ⁊ p̄pter cellas que in dormitoriojs sunt constructe/multe
 sunt inhonestates ⁊ dissolutiōes inducte. **N**os sup his expres
 sius ⁊ salubrius p̄uidere volētes. **S**tatuim⁹ ⁊ ordinamus qđ
 nullus de cetero monachoꝝ in cameris iacere audeat/nisi so
 lūmodo p̄pter inualitudinē corporalē/ ⁊ tūc in cameris infirmi
 torij dūtaret sed oēs in dormitorio iaceāt/nisi forte ab hoc ali
 quis p̄pter officiū excuset/ ⁊ tunc possit alibi/ si aliter cōmode
 in dormitorio iacere nō valeat. **23** **A**d hoc etiā statuēdo ⁊
 ordinando adiūcim⁹/q̄ deinceps celle in dormitoriojs nullate
 nus cōstruant⁹/ ⁊ si que iā cōstruete fuerint/oīno p̄ abbates vel
 principales p̄latos p̄prios infra tres mēses a tēpore quo hoc
 statutū ⁊ ordinatio ad eos puenerit/ ⁊ eis negligētibus seu nō
 valentib⁹ p̄ visitatores in p̄ma visitatione quā impendēt auc
 toritate ap̄lica destruant⁹. **E**t q̄ sup his resistētes eisdē/vel im
 pedimentū aliqđ p̄stantes seu p̄stari p̄curantes/ ⁊ ad hoc dan
 tes auxiliū/cōsiliū/vel fauorē/publice vel occulte incurrāt ex
 cōicationis sentētiā ipso facto. **N** qua quidē sentētia nequeāt
 nisi p̄ visitatores absolui p̄fatos/quos etiā ipsi visitatores per
 b

alia iuris et statutorum eiusdem ordinis remedia valeant coercere:
Priores tamen claustrales et superiores possint iuxta abbatis vel p
 lati principalis arbitrium cellam habere infra dormitorioium com
 petentem. **D**icti autem visitatores quod super his inuenerint vel fe
 cerint referant plene ac fideliter in ipsius ordinis subsequenti ca
 pitulo generali. **24** **Q**uia vero in nonnullis monasteriis
 seu alijs locis conuentualibus dicti ordinis seruari dicitur abusive
 quod quilibet monachus certi bladi/panis/vini/vel pecunie reci
 piat portionem. Nos prius ab usum huiusmodi detestantes/et eti
 am abolentes/ac volentes in hac parte utiliter puidere aucto
 ritate predicta/firmiter prohibemus quod deinceps in nullo ipsius or
 dinis monasterio fiant homini portiones. **S**ed ministrentur vini
 cuius put comitas eiusdem ordinis obseruauit hactenus atque ser
 uat. **A**dijcentes et prohibentes etiam quod nulli monacho certi reddi
 tus aut puentus/seu pars reddituum vel puentuum aut aliqua
 pensio pro victu vel vestitu seu ex quacumque alia causa de cetero
 concedantur/vel alicui assignentur/aut alicui vel aliquibus mona
 chis ab extraneis concessi vel donati permittantur eisdem. **S**ed in uti
 litate monasteriorum ipsorum per abbates proprios couertantur. **Q**uod
 inter abbates et puentus/aut officiales alicuius monasterij dicti
 ordinis nequaquam fiat sectio bonorum/fructuum/reddituum/vel p
 uentuum eorum. **S**ed comunibus ipsorum visibus deputentur. **N**os
 enim concessiones vel assignationes eisdem monachis de dictis
 redditibus vel puentibus/seu eorum parte aut pensione aliqua/
 ut premissum est factas/ac sectiones bonorum seu discretiones
 fructuum/reddituum/vel puentuum huiusmodi si que facte sunt to
 taliter reuocamus. **A**bbates vero qui deinceps portiones predictas
 aut sectiones seu diuisiones homini bonorum et aliorum prefatorum
 monasteriorum suorum fecerint vel fieri concesserint/aut hactenus fac
 tas seruari permiserint deponantur. **M**onachi autem qui predictis re
 stiterint vel impedimentum per se vel alium prestiterint seu prestari cura
 rint/tanto tempore carceri mancipentur/quanto abbati seu alij pnci
 pali prelo eorum visum fuerit expedire/ac si etiam abbati vel ipsi pnci
 pali prelo in hoc contradixerint perpetuo carceri mancipentur. **25**
Abbatibus vero bene meritis qui uoluntarie cesserunt vel cedent impo

sterū/sufficiēs ⁊ agrua pūisio put patriabbati ⁊ abbati succes-
 sori cedētis abbatis/de p̄silio seniorū/de cōuētū illi⁹ monaste-
 rii cui⁹ regimini cessit vel cedit visū fuerit assignet ⁊ etiā p̄bea-
 tur. 26 **E**t vt oīs euagatiōis ac inutiliū expensarū occasio
 subtrahat auēte inhibem⁹ eadē/ne quisq; monach⁹ vel cōuer-
 sus dicti ordinis cuiuscūq; stat⁹ vel p̄ditionis existat eq̄taturā
 tenere p̄sumat/cellararijs/p̄curatorib⁹ ⁊ grangiarū guberna-
 torib⁹ dūtaxat exceptis/quib⁹ abbas possit hoc de vna tñ cō-
 cedere si viderit expedire. **C**ellararijs tñ cisterciēn ⁊ aliorū q̄ttu-
 or monasteriorū totidē p̄ncipaliū filiarū p̄dictarū due possunt
 equitature cōcedi si eorū abbatib⁹ videat. 27 **Q**uis autē
 cōtra monachos p̄prietarios/exceptis administratoribus/ sit
 plene p̄uisū p̄ canonicas sanctiōes/cū abdicatio p̄prietatis sit
 annexa regule monachali/nos tñ sp̄alius p̄uidere volentes p̄
 illos monachos ⁊ cōuersos dicti ordinis/qui sue salutis obliti
 p̄tra regularē institutionē/pecunia p̄gregata/iura/possessiōes/
 reddit⁹/pensiōes/aialia ⁊ alia bona emerūt ⁊ emūt/seu emi fe-
 cerūt ⁊ faciūt aliqñ p̄prio ⁊ sepe nomie alieno/multis sup his
 figmētis adhibitis/alijq; ipsa tradunt aialia nutriēda ⁊ cum
 augmento vel lucro/sibi vel alteri reddenda eorū nomine/ seu
 p̄ ipsis ⁊ alios multos cōtractus tanq; negociatores exercēt.
Nec nō appetētes lucra turpia ⁊ sectātes peculiū occultāt ⁊ il-
 licite detinēt in suarū piculū aiarū/auēte p̄fata decernim⁹ om-
 nia p̄missa/q̄ tñ alias restitutiōi nō subiaceāt aliorū/fore p̄ ab-
 bates p̄prios monasterijs p̄prijis applicāda ⁊ in utilitatē ipsoꝝ
 monasterioꝝ totalit p̄uertēda. **Q**uōq; ipi abbates alicui mona-
 cho vel p̄uerso talia faciēdi licētiā neq̄ant iptiri. **E**t q̄ dicti mo-
 nachī ⁊ p̄uersi p̄dicta cōmittētes vel hmōi applicatōi seu p̄uersi
 onī aliquāliter resistētes/vel ipedimētū publice vel occulte p̄-
 stantes/seu p̄stari p̄curantes ⁊ peculū p̄dictū nō reuelantes/
 ⁊ reddētes abbatib⁹ p̄libatis/sint eoipso inhabiles ad q̄dcūq;
 officiū/administrationē/regimē ⁊ gubernationē quamlibet in
 eodē ordine obtinēda. **P**ermittim⁹ tñ q̄ cū ipsis monachis et
 cōuersis possit abbas eorū sup penis hmōi dispēsare/dū p̄di-
 cta reuelauerint ⁊ plene restituerint qñ eis videbit expedire.

Monachis aut et cōuersis etiā administrationes habentibus
 pecunias vel alia bona quibuscūq; mutuātib⁹/vel debita fingē-
 tib⁹ que nō debēt/talis pena p abbates pprios imponatur
 que sit illis ad salutaris correctiōis pfeciū/et ceteris attēptare
 filia volentibus in exemplū. 28 **E**t quia p ministros pui-
 dos administratiōes bonoz cōsueuerūt fructuose ac laudabi-
 liter exerceri/volum⁹ vt abbates monasteriorū eiusdē ordinis
 sic bona monasteriorū suoz dispēsare/ac puidere talia teneā-
 tur/q; monachis et cōuersis tā sanis q̄ infirmis sufficiēter pui-
 deat in victu ac vestitu scdm cuiusq; monasterij facultates/et
 qualitates cuiuslibet regiōis. **Q**uod in monasterijs p̄dictis/nō
 plures monachi vel cōuersi ponant̄ q̄ ex facultatib⁹ dictorum
 monasteriorū possit cōgrue puideri. 29 **R**eberere q̄pe ma-
 teriā intēdentes q; in eodē ordine p sacre theologie studiū p̄fē-
 sores ipsi⁹ erudiant̄ et illustrent̄ in illa/vt in ecclia dei sibīp̄s
 et alijs fruct⁹ salutis/fauoris/honoris/et honestatis/celesti agri
 cola irrigante ac multiplicare pducant/matura deliberatione
 p̄habita subscripta de p̄fato et alias litterali studio scholaribus
 p̄uētis ac doctorib⁹/et alia que circa ea rationabilia et oportu-
 na fore p̄speximus/auctoritate sepe dicta statuum⁹/ordinam⁹/
 et disponimus/p moderno et postero tēpore valitura p̄petuo et
 inuolabiliter obseruāda/videlicet q; generalia studia dicti or-
 dinis in sacra pagina parisi⁹/Exonie/Tholose/et apud montē
 Pessulanū Magalonesi dioc̄/deinceps existant. Studiū autē
 q; Stelle P̄pilonesi dioc̄ fore cōsueuit in salamanticā trāsfe-
 rimus p̄pter pp̄nuitatē studiū Tholosanū. Ordinātes q; Bo-
 nonie fiat studiū qm̄ cōmode fieri poterit domus p studentib⁹
 vel emat. **F**iatq; Salamāticē illud idem. **D**etis quoq; sic par-
 ticularē studiū in scientijs p̄mitiuis/vbi etiā domus p alama-
 nis p generationē supradicti monasterij **M**ozimundi ematur
 quātū generatio ip̄a in alamanīā se extendit. **Q**uodq; domibus
 eorū qui studebūt Bononie ac Salamāticē illi abbates seu re-
 ctiores eorū p̄sint/de quibus ordinabit̄ p ipsi⁹ ordinis capitu-
 lū generale. **D**e his nāq; puincijs scz de **C**lienneſi/**L**arente-
 ſi/**E**bredunēſi/**A**relateſi/**A**queſi/**M**arboſi/**V**itruicēſi/**A**uxi

taneſi/Terraconeſi/Leſaraugusteſi/Burdegaleſi/et Tholoſaſi
 ad p̄fata Tholoſaſi et Abōtiſpeſſulani ſtudia tranſmittantur.
 Qui vero ad ſtellā mitti cōſueuerūt Salamanticā deſtinent/
 exceptis illis de regno Baruarre qui mittant ad ip̄m ſtudiū
 Tholoſaſi. Sed alamāni dirigant ad ſtudiū Abeteſi p̄ dictis
 ſciētīs p̄mitiuis. Ad q̄d quidē Abeteſi ſtudiū nullus de ge
 neratione Llarauallis mittatur inuit⁹/Bononiā aut̄ italici/et
 Groniā anglici/Scoti vallenges et hybernici deſtinentur. ¶ 30
 Sed ad ſtudiū Pariſieſi q̄d eſt ceteris p̄cipuū et fons oīm ſtudi
 orū indiftincte mittant ex omniū natione vel generatione ſm
 modū inferi⁹ annotatū/videlicet q̄ abbates monachos illos
 quos habebūt ad dicta ſtudia mittere/ad ea de cōſilio patris
 abbatis vel viſitatoris et puent⁹ p̄prij aut ſanioris partis eius
 dem cōuentus trāſmittere teneant. Sic tñ q̄ mittantur magis
 dociles et idonei/necnō ad p̄ficiendū diſpoſiti/et q̄ tali tēpore
 tranſmittant q̄ prima die menſis octobris/vel circa in ſtudio
 Pariſieſi exiſtant/In alijs vero ſtudijs in beati Luce vel oīm
 ſanctorū feſtis infallibiliter ſint p̄ſentes. ¶ 31 ¶ Numer⁹ autē
 mittendorū videt̄ ſufficere put̄ ſequit̄ cōſideratis onerib⁹ iam
 dicti ordinis et tēporū qualitate ſc̄z de quolibet monaſterio cu
 tuſq̄ puincie ſeu generatōis in q̄ ſunt vel erūt aut eſſe poterūt
 quadraginta monachi vel ſupra Pariſi⁹ debeāt mitti duo/de
 quolibet vero monaſterio in quo ſūt vel eſſe poterūt triginta
 monachi et ſupra vſq̄ ad quadragita monachos excluſiue/ad
 idē ſtudiū Pariſieſi debeat mitti vnus. Et de quolibet mona
 ſterio in quo erūt vel eſſe poterūt decē et octo monachi et ſupra
 vſq̄ ad triginta monachos excluſiue/ad alia generalia ſtudia
 vel Pariſi⁹/ſi mittētes maluerint debeat ſiliter vn⁹ monachus
 deſtinari. Ad Abeteſi aut̄ ſtudiū cum fuerit inſtitutū de q̄libet
 monaſterio gnātionis dicti monaſterij Mozimūdi quātū ip̄a
 gnāto ſe in alamāniā et vltra Renū extēdit in quo erūt vel eſſe
 poterūt a decē et octo monachi incluſiue vſq̄ ad triginta mona
 chos excluſiue vn⁹ mittat ad min⁹ p̄ ſciētīs p̄mitiuis. Pro q̄
 bus dūmō ip̄ſi mittētes ad illud mittāt deſtinare ad alia non
 cogant. ¶ 32 ¶ Prouiſionē equidē ſtudentiū taliter limitam⁹

et sufficientē esse conspiciunt/videlicet quod magister regēs Parisius de cōi cōtributione dicti ordinis vel de redditib⁹ cōibus octuaginta libras turoneñ paruoꝝ/et a monasterio proprio viginti quinque libras eiusdē monete p bursa/et alijs necessitatib⁹ suis. Baccalarius vero regens Parisi⁹ de dicta cōmuni viginti quinque/et a pprio monasterio alias viginti quinque p bursa/et alijs necessitatib⁹ eius. Ac lector biblie in eodē studio de prefato cōmuni decē/et a pprio monasterio viginti libras ipsi⁹ monete picipiant annuatim. Quilibet vero scholariū studens in ipso studio viginti libras dicte monete a pprio monasterio p bursa et alijs necessitatib⁹ suis picipiat similiter ānuatim. Sed in alijs studijs patresabbates ipsoꝝ studioꝝ rectores/ magistro in theologica facultate in illis regenti/ de quadraginta libris p dicte monete p bursa et alijs necessitatib⁹ suis puidere annis singulis teneant. Quā autē baccalari⁹ in eisdem studijs reget/ vbi cōmode nō reperiret magister/ teneant dicti patresabbates dicto baccalario de triginta libris p dicte monete p bursa et omnib⁹ necessitatib⁹ suis annis singulis puidere. Ordinauimus quoq; vt in quolibet generali p dicatorū studioꝝ/ vnus q; biblia bīblice seu textualiter cōtinuo legat existat/ cui vltra qm decem libras iam dicte monete/ quas picipiat a pprio monasterio p bursa centū solidi eiusdē monete p omnib⁹ alijs necessitatibus suis annuatim a cellarario de bursis scholariū tribuatur. Quilibet autē scholaris in dictis alijs studijs gnālib⁹ pter studiū Parisiē/ ac in dicto studio detē qmdecim libras p dicte monete a pprio monasterio p bursa et oibus alijs necessitatib⁹ suis picipiat ānuatim. Si qdē oēs puillōes hūmōi tā abbates dictoꝝ studioꝝ rectores q; abbes pprii/ p ut quēlibet eoz cōtinget seu tāgere poterit mittē teneant ad dicta studia/ eoz sūptib⁹/ et illas ibidē solue termis supi⁹ designat/ qd ipse mittēdi esse debēt i studijs memoratis. 33 **C**ellararij do talij expensas dictoꝝ studioꝝ faciētes teneant iuramētū pstore/ q; omnia que recipiēt de puillōib⁹ ipsoꝝ studioꝝ et studentiu/ fideliter dispensabūt/ et tenebunt etiam reddere rationē de receptis et expensis in fine cuiuslibet mensis/ p sentib⁹ magistro

seu lectore dictorum studiorum baccalario et puifore/ac septem alijs
 discretioribus scholaribus quos dicti puifor magister et bacca-
 larius ad id deliberauerint aduocados. Et ut ipsi abbates qui
 ad mittendum et puidendum astringunt/put superius est expres-
 sum diligentiam adhibeant/et abijciant desidia in premissis. **Uo-**
lumus et ordinamus quod abbas qui dictis terminis monachos seu
 monachum quemadmodum preactum existit non miserit cum puifio-
 nibus supradictis/teneat elapso mense duplum puifionum huius
 modi suis expensis mittere ad studium antedictum. Cuius quidem
 dupli medietas studentibus pro quo mitti debebant pro libris appli-
 cetur emendis/et alia in usus communes aliorum studentium pro cella-
 rarium couertatur. Et si dictus abbas duplum prelatum/ut profertur
 infra sex menses dictos terminos immediate sequentes non mise-
 rit/ei sit eo ipso elapsis ipsis sex mensibus ingressus ecclesie interdi-
 ctus/dictas penas incurrant patresabbates eorundem studiorum
 rectores/qui dictis terminis non miserint et non soluerint puifio-
 nes prefatas/put superius est descriptum. **Q**ui si predicti pe-
 nas huiusmodi pro tres menses dictos sex immediate sequentes/
 pertinaciter tolerarint/eo ipso a diuinis officijs sint suspensi.

34 Et ut eisdem studentibus animarum cura non desit/volumus
 et ordinamus/quod in eisdem studijs generalibus patresabbates ipso-
 rum studiorum rectores/deputent idoneos puifores/qui curam
 habeant animarum studentium in eisdem/qui quos illos corrigant et ab-
 soluant sicut proprii abbates subditos proprios corrigere et absol-
 uere possunt in monasterijs eorundem/propter hoc tamen dicti stu-
 dentes a potestate proprii abbatis exempti aliquatenus non exi-
 stant/vbi autem erit aliquis de ordine ipso in Parisien studio as-
 signatus/qui sit vite laudabilis aliasque idoneus et discretus et ad bac-
 calariatum vel magistratum theologie dispositus et propitius/abbas
 cisterciensis qui est pro tempore cum consilio magistrorum baccalario-
 rum et puiforis domus studium Parisi mandet abbati proprio quod tale non
 reuocet. **33** eum permittat in homini scientia profici/et ad statum baccala-
 riatum/ac honorem magistratum puehi/lecturamque continuare/put ipsius
 ordinis generale capitulum ordinabit/possit tamen ipsum generale capitulum
 deficientibus magistris seu baccalarijs in theologia tale etiam an-

baccalariatū vel magisteriū in quolibet p̄dictoz generalīū stu-
 dioꝝ/p̄ncipalē deputare lectorē/si eidē gnāli caplo visū fuerit
 expedire. 35 ¶ In fauorē vtiqꝫ studij eiusdē theologie vt ab
 alūnis eiusdē ordinis studentibꝫ illi feruētius intendat. Sta-
 tuimꝫ ordinamꝫ ⁊ phibemus expresse qꝫ in nullo dictoz studi-
 orū legantꝫ vel audiātur iura canonica/nec etiā extra illa p̄ ali-
 quē studentiū eorundē/qꝫ si quis cōtrariū attemptare p̄sump-
 setit sit eoipso ad claustrū suū ab hmōi studio reuocatus. Nec
 cellarariꝫ dictoz studiorū extunc in aliquo illi p̄uideat. Sed in
 cōtinenti ad p̄p̄riū monasteriū remittatꝫ/de transgressione ac
 inobediētia hmōi fm̄ arbitriū abbatis p̄p̄riū puniēdus. 36
 Et vt in dictis studijs p̄ studentibꝫ in eis necessaria nō desint
 obsequia. Volumus ⁊ ordinamꝫ vt p̄fati abbates ipsoꝝ studi-
 orū rectores in eis p̄uideant de cellararijs ⁊ alijs officialibus
 idoneis/put necessitas vel vtilitas cuiuslibet studioꝝ requi-
 ret ipsoꝝ. Q̄qꝫ ipsi cellararij ⁊ officiales iuramentū p̄stabūt
 de fideliter dispēsando/ac de receptis ⁊ expensis rationē red-
 dendo/quēadmodū sup̄ius est exp̄ssum. ¶ Et qꝫ decet ac expe-
 dit vt inter studia cetera studiū Parisiēse refloreat/ ⁊ iuge sine
 intermissionis dispendio habeat. Statuimus ⁊ ordinamus qꝫ
 in eodē studio Parisiēse deputentꝫ magistri/baccalarij/ ⁊ lecto-
 res biblię/ac puifores/cellararij/ ⁊ alij officiales p̄ dicti ordinis
 caplin generale. Qꝫ si ipsi vel aliquis eoz deficiant seu ex ali-
 qua causa magistri/baccalarij/ ⁊ lectores lecturā assumere vel
 cōtinuare/aut cellararij ⁊ officiales p̄fati sua officia exercere ne-
 quirent/surrogentꝫ alij loco eozū p̄ visitatorē illius anni/ vsqꝫ
 ad sequens dūtaxat capitulū generale/in alijs etiā studijs ge-
 neralibꝫ magistri seu lectores principales p̄ dictū generale ca-
 pitulū deputētur. Alij vero minores lectores ⁊ officiales p̄ ab-
 bates eorundē studiorū rectores debeāt deputari. 37 ¶ In
 ampliorē nāqꝫ fauorē ⁊ cōtinuationē durabilē studij hmōi the-
 ologie iam dicte/statuimꝫ ⁊ ordinamus qꝫ q̄diu p̄ dictis stu-
 dijs generalibꝫ/p̄ter Bononiēse/Salamatiēse/ ⁊ Abeteēse studia/
 magistri in theologia idonei de p̄fato ordine i eodē studio Pa-
 risiēse/vel si nō ibi alibi poterūt reperiri /teneatꝫ idem capitulū

generale magistꝝ in theologia principalē deputare lectorem.
 Alioquin magis idoneū baccalariū quē ad hoc poterunt **D**a-
 rissius vel si nō ibi alibi reperiri/ quos dictū capitulū generale
 ad suscipiendū ⁊ cōtinuandū lecturā hmōi/ si necesse fuerit/ per
 censurā ecclesiasticā ⁊ alia oportuna remedia sublato appellati
 onis obice/ etiā auctoritate aplīca coartandi/ dicto capitulo ac
 diffinitorib⁹ ip̄ius/ necnō abbatib⁹ dīctorū studioꝝ rectorib⁹
 cōiter vel diuissim plenā atq; liberā tenore p̄sentiū concedimus
 potestātē. **P**refato insup caplo generali similē ptātem cōcedi-
 mus cōpellendi/ appellatione remota/ p̄ censurā ⁊ remedia hu-
 iusmodi abbates ip̄oz studioꝝ rectores/ ad recipiendū magi-
 stros in theologia ⁊ baccalarios ad p̄dictū lecturā/ ⁊ ad p̄uidē-
 dum eis dē de cōmuni cōtributione ipsius ordinis/ ⁊ p̄ bursa et
 alijs necessitatib⁹ eozū/ annis singulis put de p̄uisionib⁹ hu-
 iusmodi est superi⁹ limitatū. **I**psi vero magistri non pompose
 manere/ seu laute viuere p̄sumant in studijs antedictis/ sed hu-
 militer ⁊ deuote legant/ cibis cōpetentib⁹ vescant/ ⁊ vno solo
 seruitore clerico sint cōtenti. **I**n studio autē **M**eteñ p̄uideat
 de lectorib⁹ ⁊ alijs officialib⁹ domus studentīū/ abbas supra-
 dicti monasterij **A**borimūdi qui est/ ⁊ qui p̄ tēpore fuerit de cō-
 silio sui cōuentus vel maioris ⁊ sanioris partis eius dē put sibi
 videbitur expedire. **38** **E**t cum sit dedecens ⁊ deforme vt
 quis/ p̄sertim religiosus/ cū vanitate ⁊ imperitia cathedrā ascē-
 dat p̄minentie magistrālis. **S**tatuim⁹ ⁊ ordinamus q̄ de cete-
 ro nullus de ordine p̄dicto assumatur ad recipiendū magiste-
 rij seu doctoratus honorē/ nisi prius p̄ eum p̄stīto iuramēto in
 p̄sentia p̄uisionis ⁊ studentīū ipsi⁹ ordinis tunc p̄sentiū in stu-
 dio in quo hmōi honorē recipere voluerit/ seu maioris partis
 numero eozundē/ q̄ in assumptione ipsi⁹ honoris vel ante seu
 post occasione illi⁹/ circa cibos/ vestes/ vel alia nō expendat p̄
 se vel p̄ aliū vnde cūq; habuerit/ vel fuerit sibi datū/ nec quātū
 in eo fuerit vltra valorē mille turoneñ argenti expendi p̄mit-
 tat ab alijs eius cōsanguineis vel amicis. **B**accalarij etiam iu-
 ramentū similiter teneantur in p̄sentia predictorū q̄ occasione
 baccalariatus sui vel ante seu post nullum festū seu cōuiuuium

faciant p se vel aliū/seu fieri permittant/quantū in eis fuerit a
 quibuscunq; alijs eorū consanguineis vel amicis. 39 **A**d
 hec deniq; statuimus z ordinam⁹ q quicūq; dicti ordinis/qui
 tamē in eodē studio Parisiensi vel in aliquo alio predictorū ge-
 neraliū ipsius ordinis studiorū/p sex annos in theologia stu-
 duerint/z ad hoc idonei extiterint in dicto studio Parisiensi pos-
 sint cursus biblie facere. Et qui per octo annos studuerint vt
 p̄fertur sentētias legere in Parisiensi studio memorato. Non
 obstantib⁹ quibuscūq; statutis z cōsuetudinib⁹ ac obseruātijis
 ordinis/monasteriorū/locorū cōuentualiū/z studiorū sepedic-
 torū contrarijs iuramētis/cōfirmationibus ap̄licis/ aut qui-
 busuis firmitatib⁹ alijs roboratis z illo p̄sertim statuto quo
 in eodem studio Parisiensi caueri dicitur/q nullus possit legere
 cursum biblie/nisi ibidem studuerit septez annis. Quodq; nō
 pmittatur sententias legere/nisi etiā inibi studuerit decem an-
 nis put sic vel aliter in statutis ipsi⁹ studij Parisiensi dicitur cō-
 tineri. Necnon quibuslibet priuilegijs/iudulgentijs/z litteris
 apostolicis/ordini monasterijs/locis cōuentualib⁹ z studijs p̄-
 fatis/siue vniuersitatibus magistrorū z scholariū eorundē in
 contrariū concessis/per que p̄sentibus non expressa vel totali-
 ter non inserta effectus huiusmodi statutorū z ordinationū no-
 strozum omniūq; aliorū z singulorum contentorū in eisdem p̄-
 sentibus valeat quomodolibet impediri. Et de quib⁹ quo:ū-
 cumq; totis tenorib⁹ plenam z expressam oporteat in nostris
 litteris fieri mentionē. 40 **N**e autem suprascripta vel ali-
 qua seu aliquod eorundē in obliuiois lubricū deducantur/seu
 paripendant ab aliquo/quinimo vt de ipsis nūc z perpetuis
 futuris temporib⁹ noticia certior habeatur/eadem auctoritate
 statuimus ordinam⁹ z districte iniungim⁹/ vt in primo gene-
 rali capitulo dicti ordinis z deinceps singulis annis in eodem
 capitulo generali/ac semel quolibet anno in quocūq; monaste-
 riorū z locorum cōuentualiū predicti ordis omnib⁹ monachis
 eorū in capitulo ad hoc specialiter cōgregatis p̄missa omnia z
 singula de verbo ad verbū legantur/z etiā publicentur. Nulli
 ergo omnino hominū liceat hanc paginā nostrorū voluntatū

constitutionū/statutorum/ordinationū/permissionū/prouisi-
onū/inhibitionū/reprobationum/detestationū/abolitionum
reuocationū/dispositionū/limitationū/z mandatorum infrin-
gere/vel ei ausu temerario contraire. Si quis autē hoc attem-
ptare p̄sumpserit/ indignationē omnipotentis dei/ z beatorū
Petri z Pauli apostolorum eius se nouerit incursum. Datum
apud pontem sorgie Auinioneſi dioc. iij. Idus Julij. Ponti-
ficatus nostri Anno primo.

4) **P**remissa bulla dñi Benedicti est in forma gratiosa.
Sed est alia executorialis eiusdem sub cordula canapis in for-
ma rigorosa/que sic incipit. **B**enedictus Episcopus ser-
uus seruoꝝ dei. Dilecto filio Guillo abbati monasterij cister-
ciens̄i Labiloneſi diocesis. Salutē z apostolicā benedictionem.
Ad statum sacri tui ordinis in ecclesia dei. rē. **U**bi p̄sequi-
tur omnia que in bulla p̄cedenti habentur/ Deinde in fine ha-
betur clausula sequens. **Q**uia vero tanta est inceptoris
maligni uersutia z malicia pugil atq; solers/quod tam seruos
dei q̄ etiam alios christiani nominis titulo insignitos suis tē-
taminibus nequissimis impellere satagit z prostare/ possitq;
proinde contingere quod q̄ plurimi abbates prelati z persone
prefati ordinis erunt in plerisq; statutorum z ordinationū hu-
iusmodi transgressores/sicq; penas per illa infictas incurrēt z
ecclesiastice in eis apposite censure laqueis inuoluētur. Nos ex
officij nostri debito quo salutem cunctorū appetimus/z quan-
tū possumus procuramus/z etiam ex paterne pietatis affectu
animarū periculis occurrere cupientes. **T**ibi tuisq; successori-
bus tui monasterij abbatibus/qui p̄ tēpore fuerint hmōi trās-
gressores seu nō seruātes statuta z ordinationēs eadē/abbates
videlicet p̄fatos monachos z cōueisos p̄dicti ord̄is q̄buslibet
excōicationū z suspensionū sentētijis hmōi auctoritate aplica/
quotiens z qñ expedierit iuxta formā ecclesie absoluedi/nec-
nō interdicti sententiā quā illos ob transgressiones hmōi pri-
gerit forte incurrere auctoritate p̄dicta relaxandi z eadē etiam

auctoritate dispensandi cū eis sup irregularitate si quā sic liga-
ti forsan cōtraxerint diuina officia celebrando/ vel se illis imi-
scendo iniunctis cuiq; ipsorū p delicti qualitate penitentia sa-
lutari/ et alijs que de iure fuerint iniungenda plenā atq; liberā
cōcedimus tenore presentū potestātē. Datum apud pontem
sorgie Auinionēsi dioc. iij. Idus Julij. Pontificatus nostri
Anno primo.

Et hanc rigorosam in forma dñs Pius pp. ij. cōfirmavit cū
additione clausule sequentis. **C**eterū qz difficile foret pre-
insertas et p̄sentes litteras ad singula in quib⁹ de eis fides for-
san fuerit/ loca deferre. **V**olum⁹ et aplica auctē sup̄dicta decer-
nim⁹ qd ipsarū transsūpto alicui⁹ ep̄alis vel superioris ecclesia-
stice curie sigillo munito ac signo et subscriptione notarij publi-
ci legalisq; signato/ in iudicio et extra tanq; ipsis preinsertis et
p̄sentibus litteris si exhiberentur plena fides adhibeat/ et pin-
de stetur ac si ipse preinserte et p̄sentes littere foret exhibite vel
ostense. Nulli ergo oino hominū liceat hanc paginā nostrorū
confirmationis/ cōmunitiois/ sup̄pletionis/ cōstitutiois/ volū-
tatis/ et decreti infringere/ vel ei ausu temerario cōtrahere. Si q̄s
autem hoc attemptare p̄sumpserit/ indignationē omnipoten-
tis dei/ et beatorū Petri et Pauli apostolorū eius se nouerit in-
cursurum. Datum Abantue. Anno incarnationis dominice
Abillesimo quadringētesimo quinquagesimonono. vij. kl. Au-
gusti. Pontificat⁹ nostri Anno primo.

Circa premissa **N**ota qd summus iste pontifex/ qui vt
ipsemet testatur/ a puero in ordine fuit nutritus/ p̄sente et re-
quirēte discreto abbate cisterciū/ cum alijs principaliorib⁹ ordi-
nis patrib⁹/ tam sollicitē salutē animarū omnium abbatū/ mona-
chorū et cōuersorū ordinis p̄viderat/ vt quotiēs sua transgredi-
entur statuta et mandata/ aut ob nō paritionē excōmunicatiois sen-
tentia seu irregularitatis penā incurrerent/ p̄ cisterciū abbatē ab-
solui valeant/ hic autē nullā conferat potestātē ad absolueudū

dictū abbate cisterci/ si in aliquo eorū forsan transgrediat/ ne-
 cesse est dicere/ aut eundē ciste/ cy abbate omnium aliorū esse in-
 felicissimū vtpote ab oculatissimo pontifice/ seq ipso/ et reli-
 quis patrib⁹ ordinis in piculo sententiarū neglectū/ et eos om-
 nes/ minus de ipso et ei⁹ cōsciētia/ q̄s de alijs quibuslibet cogi-
 tasse/ aut summū pōtificē nō voluisse dictū abbate cisterci ad
 bmoī instituta et p̄cepta sicut alios obligare/ saltem quo ad pe-
 nas et cēsuras. **P**rimū qui dicere voluerit/ videat si recte sapi-
 at. **S**cōm ergo tenendū videt. **E**t si em̄ ordinata in hac bulla
 quantū ad ipm̄ attinet vt alij obseruare teneatur/ **N**ihilomin⁹
 si quicq̄ vt homo transgrediat/ penarū ibidē expressaz culpam
 nō incurrit/ sed p̄ inobediētie culpa a simplici cōfessore sicut de
 alijs peccatis absolui posse videt/ absq̄ eo⁹ p̄ absolutione ab
 huiusmodi censuris et penis in ista bulla taxatis ad aliquā su-
 penorem auctoritatē eum recurrere oporteat/ quēadmodum
 alij de ordine suo p̄ istā clausulā ad ipsum remittunt/ quia ad
 eas papa ipm̄ ligare vt videt nō intendit. **S**icut de p̄latis sta-
 tuta sub penis cōdentibus doctores dicere solēt. **E**t ex hoc re-
 ligiosa et salutaris inoleuit cōsuetudo/ vt anno quolibet in fi-
 ne capituli generalis/ abbates vniuersi et alij p̄sentes de ordine
 ab ipso abbate cisterci munus benedictionis/ et absolutionis
 gratiā instanter requirāt/ petātq̄ etiā in foro cōsciētie ab illis
 absolui et suos absoluere posse/ sicut et alij oēs de ordine deū ti-
 mentes/ et animarū suarū salutē optātes ad quos diuertit hoc
 ipm̄ requirere cōsueuerūt. **E**t hac ratione dudū timorati abba-
 tes suas et suozū amātes cōsciētijs capitulū generale frequē-
 tabant/ vt saltē tante gratie p̄ se et suis participes essent. **C**ūq̄
 potestas ista soli abbati cisterci a sūmo pontifice cōferatur/ vi-
 deant omnes si eam generale caplm̄ alicui cōmittere pōt/ seu a
 capitulo aliquis in plenaria ordinis p̄tate cōmissarius depu-
 tatus/ hac facultate vti possit vel debeat. **S**ec⁹ de censuris et
 penis p̄ ordinē taxatis. **D**eniq̄ p̄ dñi (le. pp. vj). cōcessionē ip-
 se cisterciēn̄ abbas pōt dare quolibet anno omnib⁹ existiēti-
 bus in capitulo generali/ penitentib⁹ et cōfessis duos annos/ et
 duas quadragenas de indulgentia/ vltra multas alias indul-

gentias quas dare pōt omnib⁹ p̄sentib⁹ quotiēs facit vel au-
dit sermonē. Ceterū qz postmodū inhibitiō hic facta de nō le-
gendis aut audiendis iurib⁹ patrib⁹ ordinis visa est minus or-
dini cōgruere. Idcirco per aliū sequentē summū pontificē ab-
bati cistercij dispensandi cū. xxiij. monachis sui ordinis vt iu-
ra canonica audire legere ac gradus ⁊ honores scholasticos re-
cipere valeant/auctoritas fuit concessa.

Eiusdem. Ne mendicantes transeant ad
ordinem nostrū/sine licentia domini pa-
pe mentionē exp̄ressam huius statuti fa-
cientes.



Benedictus Ep̄s seruus seruo
rum dei. Ad per-
petuā rei memoriā. Regularē vitam p̄fes-
sis sic expedit subtrahi omnē iquietudinis
⁊ turbationis materiā q̄ in contēplationis
suauitate quiescere valeant/ ⁊ tranquillū
dño reddere famulatū. Cum igitur ex eo q̄
p̄fessores ordinū mendicantiū ad mona-
chorū nigrorū ⁊ cisterciensī ordines cōsueue-

runt plerūqz transire/multas in dictis ordinibus turbatiōes/
infestationes/molestias/damna/ ⁊ scandala puenisse experi-
entia doceat manifeste. Nos bis ex debito pastoralis officij p̄
futuro tempore occurrere cupientes de cōsilio fratrū nostrorū
decernimus ne quis cuiusuis ordinis mendicantiū professor
ad aliquē dictorū duorū ordinū q̄quomodo trāsire valeat sine
Romani pontificis licentia speciali plenā ⁊ exp̄ressam faciēte
de cōstitutione huiusmodi mentionē. Nō obstantibus puile-
gijis ap̄licis quibuscūqz cōcessis in contrariū dictis ordinibus
mendicantiū/seu eorū prelati aut aliquib⁹ eorundē q̄ quo ad
hoc nulli⁹ exnunc fore decernim⁹ firmitatis. Nulli ḡ oīno hoīm

liceat hanc paginā nostre cōstitutionis infringere/ vel ei' ausu temerario cōtraire. Si quis autē hoc attemptare p̄sumpserit/ indignationē omnipotētis dei/ et beatorū Petri et Pauli ap̄to rum eius se nouerit incurfurū. Datum Auinioſi. iij. Moſi Ju lij. Pontificatus noſtri Anno primo.

Eiusdem. **Q**uoniam mōnasteria ordinis vnā so lam decimā et vnā p̄curationē p̄ legatis et nuncijs ap̄licis soluunt p̄ se et omnib⁹ membris et grangijs sibi subiectis siue in vna diocesi siue in diuersis existunt.

Benedictus **E**p̄s seruus seruo rum dei. Dilecti filij vniuersis collectorib⁹ decime/ et p̄curationū legatis et nūcijs sedis ap̄lice debitax auctoritate ap̄lica deputatis/ et imposteriū deputandis. Salutē et ap̄licam benedictio nem. Fauoris n̄ri puenire debet auxilio vt qd̄ pie ac iuste p̄ monasterioꝝ et mēbroꝝ su orū vtilitate et quiete deprecif affectu beniuolo p̄uide cōceda tur. Sane dilecti filij abbas cistercij/ eiusq; coabbates/ necnō dilecte in christo filie abbatisse/ et vniuersi p̄uent⁹ monasterioꝝ et locoꝝ p̄uentualij cistercieſi ordinis nobis significare curarūt qd̄ licet fm̄ statutū et ordinationē n̄ra in singulis monasterijs/ et alijs cōuentualib⁹ locis ordinis p̄libati p̄ abbatē seu aliū re gimini p̄sidentē de senioꝝ sui p̄uent⁹ p̄silio duo bursarij depu tenē/ q̄z vnus p̄ncipalis existit/ q̄ siqdē bursarij oēs pecunias ipsi⁹ monasterij vel loci p̄uentualis vñcūq; pueniētes vniuersa lit̄ recipiūt/ et de dicti abbati vel regimini p̄sidentē mādato illas distribuūt p̄ut fuerit oportunū/ et tā de antiquo more q̄ de ob seruantia eorūde in decima que p̄ sedē ap̄licam p̄ tēpore im ponitur/ et p̄curatiōibus legatis et nūcijs sedis ap̄lice debitis/

quodlibet monasteriū dicti ordinis pro se ⁊ omnib⁹ membris
 ⁊ grangijs suis/ siue in eadē/ siue in diuersis diocecl consistant/
 onus sup hoc sibi rationabiliter impositā soluere consueuerit/
 p̄dictis mēbris ⁊ grangijs nullā separatam solutionē facienti-
 bus/ sed cōcurrentibus in solutione predicta cū huiusmodi p̄n-
 cipali monasterio seu cōuentuali loco cui subesse noscunt/ nō/
 nulli tamen ex vobis eos p̄ huiusmodi locis ⁊ membris consi-
 stentibus extra diocesim in qua monasteriū seu locus cōuentu-
 alis cui subsunt existit decimā ⁊ p̄curationes huiusmodi/ sepa-
 ratim exigere ⁊ extorquere p̄ eorū libito moliant/ ipsos super
 hoc multipliciter molestantes. Nos igitur eorū sup premissis
 p̄uidere quieti ac huiusmodi obuiare molestijs intēdētes vni-
 uersitati vestre p̄ apostolica scripta districte precipiēti/ manda-
 mus quatenus ex quo monasteriū seu cōuentualis locus hu-
 iusmodi p̄ se/ membris ⁊ grangijs sibi subiectis/ siue in vna ea-
 demq; diocesi siue diuersis diocesibus cōsistant decimā ⁊ p̄cu-
 rationes huiusmodi sibi impositas duxerint p̄soluendas/ nul-
 lam aliā solutionē a predictis mēbris seu grangijs exigatis/
 ne quod absit ex diuersitate huiusmodi solutionū bis exigi seu
 solui contingat qđ semel est tantūmodo p̄soluendum. Nos in
 sup omnes processus ⁊ sentētiās quos vel quas contra man-
 datum huiusmodi p̄ vos vel aliquē vestrū haberi seu proferri
 cōtigerit irritos decernimus ⁊ inanes/ ⁊ nullius existere firmi-
 tatis. Datum Auinioñ. x. kl. Martij. Pontificatus nostri
 Anno quinto.

Priuilegiū dñi Clemētis pape. vi.

Conseruatoria ad abbates sancte Beno-
 uese Parisiēn/ sancti Clemētis Metēn/ ⁊
 sancti Pauli Bisuntinēn.